

פרשת וישב

כניסת שבת: 16:16

צאת השבת: 17:10

רבנו תם: 17:39

אופק תל אביב

כג' כסלו התשפ"ב

"עטרת מרדכי אליהו" בית תורה וחסד

בית מדרש יום (לרבנות ודיינות), ערב ואשמורת * אזכרות * לימוד משניות והזוהר הקדוש

לע"נ הנפטרים * חלוקת תלושי מזון לנזקקים * שיעורי תורה לקהילה * עלון שבועי.

ע"ש ולעילוי נשמת מו"ר מרן הראשלי"צ המקובל האלקי הגה"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א

ולעילוי נשמת הצדיקים הקדושים: רבי יעקב, רבי ישראל, רבי מאיר ורבי אלעזר למשפחת אביחצירא זיע"א

פרשת השבוע
מתורת מרן
הראשלי"צ זיע"א

ישיבת יעקב

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען" (ל"ז, א')

יש להבין: מדוע נוקטת התורה בלשון ישיבה - "וישב יעקב"?

דבר זה יובן על פי המדרש (ילקוט שמעוני חיי שרה רמז ק"ד, וכן מובא בגמרא במסכת יומא דף כ"ח ע"ב): "רבי חמא בר חנינא אמר: מימיהם של אבותינו לא פסקה ישיבה מהם. היו במצרים - ישיבה עמהם, שנאמר (שמות ג, ט"ז): 'לך ואספת את זקני ישראל, במדבר - ישיבה עמהם, שנאמר (במדבר י"א, ט"ז): 'אספה לי שבעים איש מזקני ישראל'. אברהם זקן ויושב בישיבה היה, שנאמר (כ"ד, א'): 'ואברהם זקן'. יצחק אבינו זקן ויושב בישיבה היה, שנאמר (כ"ד, ב'): 'ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו. הרי לנו: "וישב יעקב" - מלשון ישיבה של תורה.

למדנו, שחשיבות ראשונה במעלה יש בהקמת ישיבות של לומדי תורה והחזקתן. רק בזכותן העמידו האבות הקדושים את עם ישראל על קדושתם ועל נצחיותם. **הפתרון לכל הצרות הפוקדות את ישראל הוא ע"י הקמת ישיבות וריבוי התורה בישראל.**

גם כשירודים יעקב והשבטים למצרים, שולח יעקב את יהודה בתחילה (מ"ו, כ"ח): "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה" - ומבאר רש"י בשם המדרש (בראשית רבה צ"ה, י"ג: תנחומא בראשית י"א): "לתקן לו בית תלמוד, שמשם תצא הוראה". יש ששאלו: מדוע שלח יעקב את יהודה, שהתאפיין בגבורתו, כדי להקים את הישיבה: מן הראוי היה לשלוח את יששכר, שהוא מ"יודעי בינה לעתים" והיה שקוע כולו בתורה. הוא מתאים להיות ראש ישיבה! אלא, כדי לפתוח ישיבה במקום שכולו עבודה זרה, במקום שצריך להילחם בו נגד דעותיהם של כל השרים ויועצי המלך כדי להשיג תמיכה להחזקת הישיבה, היה צורך באדם גיבור כיהודה. אמנם אחרי שתיפתח הישיבה, אפשר יהיה להושיב את יששכר בראשה.

יעקב אבינו לימד אותנו לדורות ולעולמי עד, שאין חיים ואין קיום כלל ללא לימוד התורה בכל עת ובכל שעה. אשרי מי שמקדיש מזמנו ללימוד התורה. בכל עת שהוא לומד, הוא נוטל חלק בקיום העולם כולו, ואין ערוך ושיעור למעלה זו.

ע"פ זה אפשר לבאר בדברי רש"י שביאר את הקשר בין סוף פרשת וישלח לפרשתינו, וכותב: "דבר אחר, וישב יעקב-הפשטני הזה נכנסו גמלו טעונים פשתן. הפחמי תמה: אנה יכנס כל הפשתן הזה? היה פיקח אחד משיב לו: ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ששורף את כולו. כך יעקב ראה כל האלופים הכתובים למעלה (בסוף פרשת וישלח) תמה, ואמר: מי יכול לכבוש את כולך? מה כתיב למטה (פסוק ב'): 'אלה תולדות יעקב יוסף', וכתוב (עובדיה א, י"ח): 'והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש', ניצוץ יוצא מיוסף שמכלה ושורף את כולם".

ללמדנו, כיצד יש לנהוג מול תופעה של ריבוי אלופים מעשיו ומישמעאל, שכאשר רוצים לאבד את ישראל, צריך מיד להרבות בישיבות ובתמיכתם.

אוי לנו שאנו שומעים מימים שכאלו שרוצים לקצץ בתקציב של הישיבות, אלא אדרבה, **בזמנים ובמצבים שכאלה יש להכפיל את התקציב לתמיכה בלומדי תורה ובישיבות**. וזהו שכתוב (תהילים כ"ט, י"א): "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום", לומר שאם רוצים שלום בעולם, צריך לחזק את העוז של ישראל, ואין עוז אלא תורה (עין ילקו"ש תהילים רמז תתט"ז).

ואם הקול קול יעקב, אין הידיים ידי עשו. כאשר עם ישראל הוא בגדר של "וישב יעקב", כשיושבים ועוסקים בתורה, אין שום אומה ולשון שיכולה לנו.

(דברי מרדכי)

תנא דבי אליהו
חידושים בפרשה

מעלת נרות חנוכה

חכמי הסוד מביאים בספריהם, כי יש כוונות עצומות בסדר ברכות הדלקת נרות חנוכה. עם זאת, גם לפי הכוונה הפשוטה של פירוש המילים בלבד, מלאה ברכה זו בסודות רבים. הגמרא אומרת, שהברכה שיש לברך על הדלקת נרות חנוכה, היא "אשר קידשנו במצותינו וציוונו להדליק נר חנוכה". ושואלת הגמרא - היכן ציוונו? הרי אין מצוות חנוכה מן התורה?

הגמרא משיבה, שכאשר כתוב "שאל אביך וידרך זקניך ויאמרו לך" וכן "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יאמר לך ימין ושמאל", זה נחשב שהקב"ה ציווה אותנו. כך מסביר זאת הרמב"ם: "על מצוות שהן מדברי סופרים... מברך על הכל קודם עשייתן: 'אשר קידשנו במצותינו וציוונו לעשות'. והיכן ציוונו? בתורה - שכתוב בה 'אשר יאמרו לך תעשה'. נמצא עניין הדברים כך הוא: אשר קידשנו במצוותיו - שציווה בהן לשמוע מאלו שציוונו להדליק נר של חנוכה..." (הלכות ברכות פ"א ה"א).

כשאנו מברכים את הנוסח "אשר קידשנו במצותינו וציוונו" אנחנו בעצם מקיימים שתי מצוות, אחת - לשמוע לדברי חכמים, ושנייה - לשמוע לקדוש-ברוך-הוא, שציווה אותנו לשמוע בקול חכמים. כך שכל ברכה כזאת נותנת לנו שכר עצום על שאנו מקיימים את המצווה ומברכים עליה.

בכלל צריכים אנו אף להבין מדוע קבעו לנו חכמים לומר "אשר קידשנו במצוותינו", ולא הסתפקו באמירה "אשר קידשנו וציוונו". מה זה "מצוותינו"? אלא אומרים חז"ל, שהקב"ה מקיים מצוות. אומנם "אין לו דמות הגוף", ואין אנחנו יכולים לדמיין את זה חלילה, אבל יש מציאות כזאת שכל מצווה שה' ציווה אותנו, גם היא מקיים אותה - מניח תפילין, שומר שבת, מדליק נר חנוכה.

לכן אנו אומרים "אשר קידשנו במצוותינו" - במצוות שהוא עצמו מקיים. משמע שזו מדרגה גבוהה מאוד, שאנו זוכים לקיים את המצוות שהקדוש-ברוך-הוא מקיים, שכן אנו מידבקים בו ובמצוות המיוחדות לו!

חנוכה בשמחה - ובבגדים נאים

כתב הרב "כף החיים" (תרעו, ח, בשם "קב הישרי"): "ויכוון היטב בברכת הדלקת הנרות ולאומרם מתוך שמחה, באשר המצווה היא חביבה בשעתה לזמן פעם אחת בשנה. ולכבוד המלאכים קדישין הבאים לבית בשביל מצווה זו - ידליק הנרות כשהוא בבגד העליון, כמו שהוא הולך לבית הכנסת".

וכן מורו ורבו בעל הבן איש חי כתב בספרו "עטרת תפארת" (כ): "בראש חודש וחנוכה ופורים יש יתרון ומעלה בבחינת הנשים, לכן צריכים הם להחליף בגדיהם ולא יישארו בבגדי חול. גם אשה שיש לה תכשיטין של זהב תלבשם באלו הימים להורות על יתרון שיש באלו הימים בבחינה שלהם למעלה".

מעבר לכך שרבותינו ייחסו למעמד הדלקת נרות חנוכה מעמד מיוחד של קיום מצוות הבורא יתברך שמו, הם נתנו לו גם תוקף של הארה מיוחדת ששורה בו. הארה שמופיעה רק פעם בשנה. לכן הנשים, שההארה הזאת מיוחדת אליהן יותר, צריכות להקפיד להתלבש יפה ולענוג תכשיטים במיוחד לכבוד הדלקה, כי "הדלקה עושה מצווה" - ולכן היא העיקר.

והגברים, כמי שמקבלים את פני המלאכים הבאים להשתתף במצווה, גם עליהם להיזהר להתלבש כפי שהם מתלבשים לכבוד אירוע מכובד או לכבוד אורחים חשובים הכנסת. כפי שהם מתלבשים לכבוד אירוע מכובד או לכבוד אורחים חשובים שבאים אליהם. כך שמי שחובש כובע כשבאים אורחים חשובים לביתו - יחבוש כובע בהדלקת הנרות. וכך הדבר אם לובש מעילו או חולצה לבנה וכו' לכבוד אורחים. ובודאי שלא יברך כשהוא לובש בחולצה קרועה, נעלי-בית וכדומה.

בכל מה שאנו עושים למען מצוות הדלקת נרות חנוכה, אנו מראים כמה המצווה יקרה וחביבה לנו! כמה אנו מצפים לבואה. כמה אנו שמחים לקראתה.

והיה רצון, שבזכות זה נזכה ונראה באורה של מנורת בית-המקדש, **במהרה בימינו, אמן.**

(אביהם של ישראל על התורה)

הליכות עולם לו

מפקדי מרן
הראש"צ זיע"א

מנהגי חנוכה

- א. **לימוד על הנס** - כתב הרמב"ם (ה' חנוכה פ"ד הל' יב): "כדי להודיע הנס, ולהוסיף בשבח האל והודיה לו על הניסים עשה לנו", על כן טוב ונכון שכל אדם יקרא בחנוכה את סיפור הנס שבגמ', ספר יוספון, ספר מכבים, ספר חשמונאים ומגילת אנטיוכוס, כדי לדעת ולהודיע את ניסי הקב"ה יותר ויותר וככל שאדם מודה לקב"ה על ניסיו כן מעורר רצון עליון להמשיך ניסים ונפלאות בכל דור ודור. (עיין זוה"ק רע"מ פרשת בא, ובבא"ח שיר צו שהביא את זוה"ק הנ"ל).
 - ב. **איסור מלאכה לנשים** - הנשים צריכות להיזהר שלא יעשו מלאכה בעוד שנרות חנוכה דולקים, ובעיקר יש להיזהר בחצי שעה הראשונה שהנרות דולקים. (שם כז שו"ע תרט). ויש מחמירות לא לעשות מלאכה כל עוד שהנרות דולקים אפילו אחרי חצי שעה. ואם אין להן סיבה מיוחדת- יכולות להתנות שאין הן "מקצים" את הנרות למצוה אלא רק לזמן חיוב חצי שעה, ואחר כך תעשינה מלאכה.
 - ג. **נהגו בירושלים** שהנשים עושות מלאכה בכל ימי חנוכה, אך יש להן קבלה שאם אשה נקלעה לסכנה, תדור נדר שלא לעשות מלאכה ותנצל, ויש נודרים יום אחד ויש נודרים שני ימים כפי מה שירצו. אך הנשים הבאות מחו"ל, אינן משנות מנהג שהיה להן בחו"ל. (שם).
 - ד. **כתב הבא"ח** בספרו עטרת תפארת (אות כז): "בר"ח וחנוכה ופורים יש יתרון ומעלה בבחינת הנשים ולכן צריכים הם להחליף בגדיהם ולא יאשרו בבגדי חול, גם אישה שיש לה תכשיטין של זהב תלבשם באילו הימים, להורות על יתרון שיש באלו הימים בבחי' שלהם למעלה". וגם הגברים יזהרו בזה להיות בלבוש מכובד, כאילו מקבלים אורח.
 - ה. **מאכלים שמנים** - נהגו לאכול סופגניות ולביבות, והטעם משום שמטגנים בשמן, והרי זה זכר לנס חנוכה שהיה בשמן.
 - ו. **מאכלי חלב** - אוכלים מאכלי חלב בחנוכה זכר לנס שנעשה בחלב- כשיהודית השקתה בחלב את הולופורנס והוא נרדם וכך יכלה להתזו את ראשו מעליו. ועושים זכר לנס זה בחנוכה, מפני שגם הוא, כמו היונים, רצה להעביר את ישראל על דתם. (שם כד. עיין ר"ן ס"ט).
 - ז. **סעודת מצוה**- אין חובה להרבות בסעודת חנוכה, ויש אומרים שיש מצוה קצת, ויש אומרים שיש מצוה להרבות באכילה בחנוכה. בכל אופן, אם עושה סעודה ואומרים בה דברי תורה וזמירות ותשבחות, הוי סעודת מצוה. (שו"ע תרי"ע סי"ב).
 - ח. **ירבה בסעודת שבת של חנוכה** יותר משאר שבתות, וכל שכן אם חל בו ראש חודש ג'י"כ, וכן ירבה בסעודה בראש חודש טבת שהוא בתוך ימי חנוכה בשביל פרסום הנס. (בא"ח ס"ט).
- "מאמר מרדכי" למועדים)

סיפור השבוע

תעשיהם של צדיקים

חשיבות ומעלה

"ויזכר ה'הנהגה ויאמר צדקה ממני" (ל"ח, כ"ו)

סיפור מרן הרב זצ"ל: בשעה שהגיע פרקו של ראש הישיבה הרה"ג דודי הרב יהודה צדקה, הרחיק אביו לבגדד להביא לבנו זיווג משם... ואכן מצא שידוך יהודי לבנו בת תלמידי חכמים, יראת שמים וצנועה, 'פהימה' שמה שפירושו נבונה... לא עברו ימים מרובים והשנים באו בברית אירוסין. ניכר היה בדודי החתן הארוס הצעיר שקצת קשה לו עם השם הזה 'פהימה', וכל אימת שהיה נשאל לשם ארוסתו, היה עונה פהימה בלשון רפה, כאילו לא נעים לו שמה... עד שקרא עליו אחד מחכמי הישיבה, ישיבת פורת יוסף, חכם הררי רפול ע"ה ואמר לו: עד מתי תסתתר מפני שם ארוסתך והלא מקרא מלא אני דורש ויאמר יהודה צדקה - ממני, ממני עולה בגימטריא פהימה... ומכאן מקור נוסף למאמר הגמ': "מה' אשה לאיש...". מכאן ואילך היה דודי ע"ה דורש 'פהימה', לשון חשיבות, הלא ממני היא...

בשעה שנפטרה אשת חבר לבית עולמה ובאתי להספידה, שאלני הגאון ראש הישיבה במה אספידנה. והיה בדעתי לדבר על צניעותה, צדקותה ויראת שמים שלה. אי"ל בעלה ראש הישיבה: תתרכז בנקודה אחת בלבד, שלא היתה לה כל קנאה בלב והיה טוב ליבה פתוח לכל...

בשמך יקראוך

חכמינו בגמרא אמרו "מכאן אמר בן עזאי: בשמך יקראוך, ובמקומך יושבוך, ומשלך יתנו לך. אין אדם נוגע במוכן לחבירו, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו את המשמעות של הדבר הזה למדתי מדודי, שכשני עשורים לפני שהרב מרדכי אליהו זצ"ל נפטר לבית עולמו היה אמור לעבור כמה ניתוחים בארצות הברית. הוא הלך לרב זצ"ל לבקש ברכה עליו, על אשתו ועל המשפחה כולה שהניתוחים יצלחו. הוא אמר לרב: לי קוראים יעיש ולאשתי קוראים פטריסיה.

לתדהמתו השיב לו הרב: לא קוראים לך כך. קוראים לך יעיש חנניה, ולאשתך קוראים פטריסיה אסתר. דודי היה נבון מאוד, שכן הוא לא ידע על השמות הנוספים האלה, לא שלו ולא של אשתו. הוא התקשר מיד לאמא של אשתו ושאל אותה האם קוראים לאשתו פטריסיה אסתר, והיא השיבה שבאמת בעלה קרא לה פטריסיה על שם איזו זמרת וזה לא מצא חן בעיניה והיא ביקשה שיקראו לה אסתר, וכך היא נקראה בשני השמות הללו.

אחרי שהוא ראה כי הרב רואה למרחוק בשם של אשתו, הוא החל לחשוב שאולי הרב צודק גם לגבי שמו, חנניה, אף שהוא לא זוכר שמישהו אמר לו כך ביום מן הימים. אחרי שסבי נפטר, מצאו ספר ששם הוא רשם את שמות הילדים, שם כתוב שמו יעיש חנניה ולא יעיש. מדהים שהרב הצליח לראות.

(אביהם של ישראל חלק י)

בית התמחוי "עטרת מרדכי אליהו"
פועל למעלה מעשור בעיר רחובות.

דוקא עכשיו! הוסיפו זכויות לעם ישראל

לתרומות: עטרת-מרדכי.קום/חסד

ביט: 054-4477562

טל' 054-4477562/08-9397933

לעמותה סעיף 46 לפטור ממס

"כל הנותן צדקה בשמונת ימי חנוכה מועיל עד מאוד
לתיקון פגמי הנפש ולטהרת הנשמה.

ואם נותן הצדקה ללומדי התורה -

אז זוכה הנפש להתרפאות לגמרי מכל פגמיה".

(בעל "מאורות השמים" פ' כב'. מתוך "טוב לחסות בה")

סגולה בכל השנה לתמוך ולסייע בידי לומדי התורה,
ובפרט בימי החנוכה, שזה מסוגל לתקן פגמי הנפש.

(יסוד ושורש העבודה שער יב פ"א)

"שניהם כאחד טובים - מצות נר חנוכה ומצות צדקה,

ותיהו צדקתם עומדת לעד".

("בני יששכר" לחנוכה)

רוצים להקדיש יום ולילה של לימוד תורה בבית מדרשנו
או חלוקת תלושי מזון לנזקקים ל: ברכה, הצלחה, רפואה
שלמה, זיווג הגון או לעילוי נשמת?

פנו ל: בית תורה וחסד - "עטרת מרדכי אליהו" רחוב הרב זכריה מדאר 31 רחובות.

www.co.il עטרת-מרדכי. com ateretme@gmail

08-9397933 | 054-4477562

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

אהרון בן משה, אבינועם בן שמעון, רחמים בן חנוכה, ורדי רונן, שי מרדכי בן בתיה, אפרים בן שמחה אילנה בת שושנה, ציפורה בת דוד תנעמי, אסתר בת יחיאל, לאה בת חיה, וויולט בת דינה, רחל בת מסעודה שינה שושנה בת שרה, שושנה בת אברהם, שרה בת שושנה, מרים בת סוברה, בנימין בן אשר ובתיה נאמן אליהו בטיטו בן אהרון, סלם לוי, עמרם איתן בן פרחא, אליהו כהן בן ימנה, אהרון בן שרה ודוד. מנחם בן קלרה רוני בן טעדה ואברהם, אליהו כהן בן ימנה, אפריים פישל בן מנחם מנדל, אהרון בן שרה, משה חיים בן שבירצא, סאלם בן חווה, אברהם בן יחיאל, יחיאל זכריה בן חביבה, גאלדא בת יצחק אייזיק הלוי, רצון בן שרה, שרה בת רחל, סוזן (פרחח) בת שמחה, שרה זוהרה בת רזל ויחיאל, יסמין עינת בת מרים, מישל מיכל מלכה בת יוסף

"עטרת מרדכי אליהו"

בית תורה וחסד

בית מדרש יום וחצות לילה, לימוד משניות והוזהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים, ובית תמחוי לטקסים על שם ועילוי נשמת מורד מן הראשונים המקובל האלקי הנהיג הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א

עטרת מרדכי לילדים

מעשה רב

הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא

הרב טוביה לוינשטיין זצ"ל יסד את עממת "קו לחיים" שמטפלת בילדים שקלו בקטרון. והרב טוביה הנה מתנעץ תדיר עם הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל על שאלות חשובות.

ספר שרגא, בנו של הרב לוינשטיין זצ"ל: באחד מימי ששי חזר אבי מהתעצות עם הרב אליהו, ונראה עליו שהוא מרגש מאוד. שאלנו מה קרה, והוא אמר לנו שהוא חושב שהיום הזה הוא היום החשוב ביותר בחייו. הוא ספר כי היו לו כמה שאלות חשובות להתנעץ עליו והוא קבע פגישה בבית הרב אליהו. כשהגיע, אמרה לו הרבנית שישנה בחדר ההמתנה עד שהרב יתפנה. וכך ספר אבי: "לשבת בחדר ההמתנה והדלת בחדר הסגולה של הרב לא הייתה סגורה לגמרי, מבלי משים ראיתי את האיש שהרב ישב אצלו. הזנתי את מבטי כי לא רציתי להציץ ולהקשיב לשיחה שאינה שלי, אבל לא כללתי להתיק את עיני וכל הזמן חזרתי להסתכל על האיש שישב בחדרו של הרב. כעבר זמן הרב פתח את הדלת וקרא לי להכנס לחדרו.

צפיתי שהאיש שאתו דבר הרב נצא מהחדר, אבל לתדהמתי לא ראיתי אף אחד. הצפתי למרפסת - גם שם הוא לא היה. הרב, שראה אותי מתבונן לצדדים, שאל מה אני מחפש. אמרתי לו שהיה פה מישהו אבל לא ראיתי אותו יוצא. הרב התבונן בי במבט ארוך, ולבסוף חייך רחב ואמר: אשךרד ר' טוביה. אשךרד שראית. חכמינו אמרו כי גם לראות את פניו בחלום זו זכות גדולה. אתה ראית אותו בהקיצו. אשךרד אשךרד. מאוד התעצתי כשהבנתי על מי הרב אליהו מדבר.

על אליהו הנביא!!!

אבא אמר: "אני מבין למה הרב אליהו זוכה להיות עם אליהו הנביא. מה שאני לא מבין הוא למה אני זכיתי?!"

אבא לא חשב שיש משהו מיוחד בקד שהא מוסר את נפשו לעשות חסד לאחרים. אליהו הנביא, פנא, חשב אחרת. **(אביהם של ישראל 7)**

חידושים בפרשה

שבת שלום ילדים יקרים,

בפרשת השבוע שלנו כתוב על אחי יוסף:

"ויספו עוד שנה אתו על חלמתיו ועל דבריו" (ל"ז, ח')

בחמש ויקרא (י"ט, י"ז) ישנה מצוה, שנקראת מצוות תוכחה:

"הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" – זאת **אומרת**: אם אתה רואה שחברך עשה דבר לא טוב אל תספר את הדברים למישהו אחר, כי אם ישמע חברך את הדבר מאדם אחר ולא ממך, הוא יכעס עליך על שפרסמת את הדברים.

זאת הייתה הטענה של האחים כלפי יוסף: אם יש לך בקרת עלינו - הגד אותה לנו!

מדוע אתה מספר הכל לאבא? ולכן כתב רש"י: "ועל דבתם רעה שהיה מביא לאביהם".

נלמד מזה גם אנו: אם אנו רואים שאח או חבר שלנו מתנהגים לא כראוי, קודם כל צריך לגשת אליהם ולשאל מה הסבה שהם מתנהגים כך? ולא ישר לרוץ לספר לאבא ואמא או למורה.

מפיון שהתנהגות כזאת עלולה לגרום שגאה חס וחלילה.

רק אחרי שהערת לחבר או לאח, והם ממשיכים בהתנהגותם המזיקה-אפשר לשתף מבגר שינדבר אתם.

(מעבד מתוך "דברי מרדכי")

חידות

שאלות על הפרשה

1. בן כמה היה יוסף כשחלם את חלומותיו?
2. את מה הפשיטו האחים מיוסף?
3. מה שמות התאומים שנולדו לתמר?
4. מי מהשבטים הציע לאחיו לזרק את יוסף לבור כדי להציל אותו מידם?
5. מה יוסף בקש משר המשקים לעשות עמו?
6. אחיו של יוסף בנו אותו בכנוי גנאי. מהו?
7. מי פונה בפרשתנו א. איש מצרי ב. איש עברי?
8. מי אמר למי "לאלוקים פתרונים?"
9. מהם שמות בניו של יהודה?
10. מצא בפרשתנו מילה שפרושה שיקרה

שפת שלום

(קרייט: אתר כספה)

גדולים צדיקים

הרב אהרן יהודה ליב שטיינמן זצוק"ל

נולד בשנת תרע"ה בקמניץ, למד בישיבה ("תורת חסד" בבריסק) מגיל 12 לערך; ממנהיגיו הבולטים של הצבור החרדי. נשיא מועצת גדולי התורה של תנועת "דגל התורה. עודד פתיחת כוללי אברכים בישראל. **כתב** פשלישים ספרים, בהם סדרת ספרי "אילת-השחר" על התלמוד בבלי ועל התורה.

5 עצות העניק הרב שטיינמן למבקשי עצתו: לא לאכל לפני התפלה, להקפיד על קריאת שמע, להתפלל ערבית, לומר ולהתפלל על הזולת.

ואמר: "מי שמתור בשביל השלום לא מפסיד, נער הייתי גם זקנתי, ראיתי הרבה בחי, אני יכול להעיד, ראיתי מקרים רבים, לא מפסידים אם מתורים בשביל שלום!".

תראו ילדים יקרים, כמה צניעות וענוה הייתה בצואתו: ביקש פי קבורתו תערוך תוך זמן קצר (כשש שעות) מפטירתו, שבהלכותו לא נשאו הספדים ולא יצאו הודעות פמביות על הלוותו. עוד בקש פי יקברו אותו ביו אנשים פשוטים ונרקשו את המצבה הזולה ביותר.

זכרתו פגן עלינו

נפט בכ"ד בכסלו ה'תשע"ח בגיל 103!

עטרת תפארת לנשים

אורייתא הפרשה מזוית נשית

את הפסוק בפרשתנו:

"וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא לו" (לו ג)

תרגם אונקלוס "ארי בר חכים הוא ליה", ובעצם הוא מפרש את המילה "בן זקונים" - בן חכם. רש"י מסביר למה יוסף נחשב לבן חכם, וזאת משום שכל מה שיעקב אביו למד משם ועבר - הוא העביר אליו.

ועל דרך הרמז, אפשר להוסיף כאן אף את האמור באבות:

"ודלא מוסף - יסף", (פירוש: מי שלא מוסף על לימודו - יסוף - ישכח את מה שלמד)

ולבארם לענייננו, כי מכוונים הם כנגד שמו של יוסף ומידתו בקודש שהיה הולך ומוסיף על חכמתו, על מנת לא לאבד את חכמתו אשר קנה. חובת התוספת הזאת נלמדת גם מימי הנוכה, שאנו בפיתחם, לגבי סדר הדלקת נרות הנוכה :

אנו פוסקים כבית הלל ש"מוסיף והולך", ואחד הטעמים הוא, שגם בנם הנוכה עצמו - הנם היה הולך וגדול. בלילה הראשון היה גם גדול.

אך בלילה השני היה גם יותר גדול! וכן על זה הדרך.

גם בעניין המלחמה היה ריבוי גדול של מוסיף והולך; בתחילה מעטים - מתתיהו כהן גדול ובניו נלחמו כנגד כמה רבבות! ואחר כך הצטרפו אליהם עוד ועוד. מוסיף והולך.

גם אז כן עתה, עם ישראל כולו נקרא: "ממלכת כהנים וגוי קדוש", לכל אחת מאתנו יש כח אותו היא שואבת מהיותה בת ישראל אבינו, להוסיף אור.

ומימי הנוכה הבאים עלינו לטובה לשאוב כוח, להוסיף להתחזק, למרות הקשיים שבדרך.

למרות הקור והרוח שנושבים, ומאיימים להחלישנו ולכבות את הלהבה. להוסיף ולהגדיל את אור האמונה הדולק בלב, ומאור קטן יהפוך, בעזרת ה', לאור איתן. (מעובד מ"דברי מרדכי")

תאמר לבית יעקב

שו"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

שאלות בהלכה

שאלה: אשה שנכנסת לחנות תמרוקים ומריחה ריח בושם - האם צריכה לברך על הריחה?

תשובה: הלכה פסוקה היא בשו"ע: "אסור להנות מריח טוב עד שיברך קודם שיריח". והגמרא (ברכות) למדה חיוב זה של ברכת הריח מהפסוק (תהלים ק"ו, ו): "כל הנשמה תהלל י-ה", איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו - הרי אומר זה הריח. אלא שצריך לברך על ריח שיש לו עיקר ולא לברך על ריח סתמי. וכמו כן צריך לברך על ריח שעשוי מלכתחילה כדי להריח בו.

כתב השו"ע: "הנכנס לחנותו של בשם שיש בו מיני בשמים מברך בורא מיני בשמים". ומקורו בגמרא בברכות שהסבירה שהמוכר שם את הבשמים בחנות, כדי שהאנשים יריחו ויקנו את הבושם, ומאחר שבושם זה נעשה לשם ריח - מברכים עליו, אם המוכר מרשה לקונה להריח מבקבוק דוגמה שיש לפניו, כי אז יש לאשה לברך בורא מיני בשמים.

יש בתי כנסיות שנוהגים לפזר בושם מבקבוקים מיוחדים על המתפללים בזמן שמחה, ויש להזהיר שאסור לפזר כשבת בושם על מטפחת או בגד, משום שיש בזה איסור מוליד.

יש להזכיר, שבכל פעם שהאשה מתוזה על עצמה בושם היא חייבת בכרכת בורא מיני בשמים. (מכיוון שמקור הריח אינו צמח, והוא עשוי חומרים כימיים וזהו ברכתו).

פיה פתחה

נשים ונפלאות

נשים מספרות

בקוץ שבין שני האשפוזים של הרב, בעלי הרגיש מאוד לא טוב. הוא סבל מכאבים מטרידים בצוואר ובראש ומאוד חשש מכך. בתקופה ההיא ראינו ראיון עם הרבנית, שבו היא התבקשה לספר מופת על הרב. היא סיפרה על ילדה שקפצה בטעות לכריכה ונשבר עמוד השדרה שלה. כמובן, לא היו לה הרבה סיכויים לחזור לאיתנה, וניתנה הוראה מבית החולים להעביר אותה לבית לוינשטיין.

המשפחה פנתה לרבנית, והיא כאבה כל כך והצטערה ופנתה לרב. הרב אמר לה שנסאר להם מעט מהשמן של נרות הנוכה, שמן שעשו בו מצווה כל כך גדולה, והוא הציע למרוח אותו על הילדה ואמר לה: עוד עשרים-וארבע שעות מרגע זה היא על הרגליים. כך עשו, והיא הבריאה לחלוטין והיום היא הולכת על רגליה. בעלי החליט שגם הוא רוצה ברכה מיוחדת כזאת!

הגענו לבית הרב וצ"ל. הרבנית קיבלה את פנינו במאור פנים, הקשיבה לסיפור, ואז אמרה: "הרב צריך לחזור מברית בעוד שעתיים". ישבנו בחדר המדרגות קרוב לשעתיים. אלה היו השעתיים המדהימות בחיי!

ככל רגע עלה מישהו, דפק בדלת, והרבנית פותחת במאור פנים, מקשיבה בסבלנות ומשיבה לכל אחד כפי עניינו, השעתיים הללו היו בשבילנו לימוד חשוב והדרכה איך להמשיך לעסוק עם הציבור באהבת עולם.

לאחר שהרב הגיע, הרבנית יצאה אלינו וביקשה להקשיב שוב לעניין. היא נכנסה לחדרו של הרב ויצאה בחיוך רחב: "הרב אמר שאין לך שום דבר, אתה קצת בלחץ כגלל מה שעברת. אם אתה רוצה להיות שקט, לך תעשה בדיקה, אבל תדע שאין לך שום דבר, שמעת?! להתראות!"

כך היא שילחה אותנו לביתנו, כשהיא בעצמה שמחה בשמחתנו. זה היה מדהים. איך היא הצטערה אתנו לשמע פרטי הסיפור, ואיך היא שמחה שמחה אמיתית למשמע תשובתו הנחרצת של הרב. (אביהם של ישראל)